

**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**REFLEKSOLOJİ
SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI STANDARDI**

Makam Oluru Tarihi : 17/04/2024
Makam Oluru Sayısı : 241329303
Standart Numarası : 47
Standartın Yayınlandığı Tarih : 17/04/2024
Revizyon Numarası : 1

**T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim ve Sertifikasyon Dairesi Başkanlığı
Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah.
Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9
Çankaya/Ankara 06800**

Bu standart Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği gereğince hazırlanmıştır ve 25 (yirmi beş) sayfadan oluşmaktadır.

İçindekiler

Sertifikalı Eğitim Programının Adı	1
Sertifikalı Eğitim Programının Amacı	1
Sertifikalı Eğitim Programının Hukuki Dayanağı	1
Sertifikalı Eğitim Programı İle İlgili Tanımlar	1
Katılımcılar ve Nitelikleri, Başvuru İşlemleri, Başvuruda İstenecek Belgeler	2
Sertifikalı Eğitim Programının Yürütülme Usul ve Esasları	3
Eğitim Merkezinin Nitelikleri	7
Eğitimde Kullanılacak Materyal ve Nitelikleri	8
Sertifikalı Eğitim Program Sorumlusu ve Nitelikleri	8
Sertifikalı Eğitim Programında Görev Alacak Eğiticiler ve Nitelikleri	9
Eğitimin Değerlendirilmesi ve Sınavlar	10
Eğitim Ücreti	12
Eğitimin Süresi	12
Eğitime İlişkin Belgelerin Gönderilmesi ve Tescil İşlemleri	12
Sertifikanın Geçerlilik Süresi	13
Sertifikanın Yenilenme Ölçütleri	13
Denklik Başvurusu ve Denklik İşlemleri Usul ve Esasları	14
Yürürlükten Kaldırılan Standart	16
Geçici Maddeler	16
Yürürlük	16
Ekler	17
Ek-1 Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı Müfredatı	17
Ek-2 Eğitim Başvuru Dilekçesi (Bireysel Başvuru)	19
Ek-3 Eğitim Başvuru Dilekçesi (Kamu Adına Görevlendirme)	20
Ek- 4: Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programına Katılacak Tabipler İçin Kamu Kurumu Tarafından Doldurulacak Başvuru Formu	21
Ek-5 Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı Devam Çizelgesi	22
Ek-6 Refleksoloji Uygulamalı Eğitim Vaka Takip Formu	23
Ek-7 Refleksoloji Uygulama Değerlendirme Formu	24
Ek-8 Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Yetki Belgesi Örneği	25

Sertifikalı Eğitim Programının Adı

MADDE 1 – (1) Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı

Sertifikalı Eğitim Programının Amacı

MADDE 2 – (1) Bu eğitim programının amacı; tabiplere tedaviyi destekleyici sağlık uygulamaları içinde refleksoloji yöntemini kullanma ve uygulama yeterliliği kazandırmaktır.

Sertifikalı Eğitim Programının Hukuki Dayanağı

MADDE 3 – (1) Bu sertifikalı eğitim programının uygulanmasında;

- a) 04.02.2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği,
- b) 27.10.2014 tarihli ve 29158 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Yönetmeliği,

hukuki dayanak olarak alınmıştır.

Sertifikalı Eğitim Programı İle İlgili Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu eğitim programında geçen;

- a) **Bakanlık:** Sağlık Bakanlığını,
- b) **Genel Müdürlük:** Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- c) **İlgili Birim:** Eğitim ve Sertifikasyon Dairesi Başkanlığını,
- d) **Müdürlük:** İl sağlık müdürlüğünü,
- e) **Refleksoloji:** El, ayak tabanı ve kulaklarda vücudun tüm bölümleri, organ ve bezleriyle ilgili yönlendirici refleks alanlarının mevcudiyeti prensibine dayanan bir uygulama yöntemini,
- f) **Program Sorumlusu:** Sertifikalı eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu kişiyi,
- g) **Uzaktan Eğitim:** Eğitim Merkezi tarafından tasarlanan online interaktif sistemi,
- h) **SEP:** Sertifikalı Eğitim Programını,
- i) **Eğitim Dönemi:** Sertifikalı Eğitim Programında belirtilen müfredata uygun süre içinde gerçekleştirilen eğitim dönemini,
- j) **GETAT:** Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarını,
- k) **Eğitim Merkezi:** Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği’ne göre düzenlenmiş olan “Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Yetki Belgesi” ne sahip merkezi,

- l) **Elektronik Sistem:** Sağlık Bakanlığı tarafından onaylı sertifikalı eğitim programlarının başvuru, eğitim sürecinin takibi, sertifikalandırma iş ve işlemlerinin gerçekleştirildiği Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan web tabanlı uygulamayı,
- m) **İnteraktif Sistem:** Eğitim merkezi tarafından uzaktan eğitime uygun şekilde tasarlanan, online, etkileşime dayalı oluşturulan sistemi tanımlar.

Katılımcılar ve Nitelikleri, Başvuru İşlemleri, Başvuruda İstenecek Belgeler

MADDE 5 – (1) Bu sertifikalı eğitim programına (SEP); diploma tescilli yapılmış kamu görevinden yasaklı olmayan tabipler katılabilir. Refleksoloji SEP'e başvuran katılımcıların başvuruları kendi mevzuat hükümleri doğrultusunda ilgili Genel Müdürlüklerden görüş alınarak değerlendirilir.

(2) SEP başvurusunda Ek-2'de sunulan katılımcıya ait iletişim bilgilerinin de yer aldığı imzalı başvuru dilekçesi katılımcı tarafından elektronik sisteme yüklenir. Kamu kurumu ve üniversite bünyesinde görev yapmakta olan katılımcının başvuru dilekçesinde çalıştığı kurum başhekim onayı aranır.

(3) Kamu adına görevlendirilen katılımcı tarafından;

- a) Ek-3'te yer alan başhekim tarafından onaylı başvuru dilekçesi,
- b) Kamu adına görevlendirme şeklinde başvuruda bulunan tabibin kurumu bünyesinde GETAT Uygulama Merkezi veya GETAT Ünitesi yok ise açılmasından ve ruhsatlandırılmasından sorumlu ilgili Daire Başkanlığının görüşü de alınarak 3 (üç) ay içinde açılacağını belgeleyen başhekim onaylı açılış izni ve başvuru belgeleri,
- c) Kamu adına görevlendirme şeklinde başvuruda bulunan tabibin kurumu bünyesinde GETAT Uygulama Merkezi veya GETAT Ünitesi var ise Refleksoloji Sertifikasına sahip hekim sayısını ve daha önce aynı kurum tarafından kamu kurumu adına görevlendirme ile SEP'e gönderilen personel sayısını gösteren bilgileri içeren Ek-4'te yer alan başhekim onaylı belge ile GETAT Uygulama Merkezi/GETAT Ünitesi için kat planı ve kroki çalışması elektronik sisteme yüklenir.

Diğer hususlar;

- d) Katılımcıların iletişim bilgilerinde değişiklik olması durumunda ilgili birime dilekçe ile başvurularak bildirilir.
- e) Kamu kurumu adına görevlendirme şeklinde başvuruda bulunan tabipler imzalamış oldukları başvuru dilekçelerine göre sertifika tescil tarihinden itibaren zorunlu hizmetini 6 (altı) ay yapmak zorundadır. Tescil tarihinden itibaren zorunlu hizmet süresinin hesaplanmasında fiilen çalışma esas olup hafta sonu ve resmi tatil günleri fiili çalışmadan

sayılır. Yıllık izin, mazeret izni ve hastalık nedeniyle izinli geçirilen günler yükümlülük süresine ilave edilir.

- f) Kamu kurumu adına görevlendirme şeklinde başvuruda bulunanların sertifikaları tescil edildikten sonra ilgili birim tarafından muhafaza altına alınır. Muhafaza altına alınan 4 sertifikalar zorunlu hizmet süresi bitiminde ilgili birim tarafından yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülmesi halinde katılımcıya teslim edilmek üzere müdürlüğe gönderilir. Müdürlük tarafından sertifika katılımcıya imza karşılığı teslim edilir. Teslim tutanağının bir örneği ilgili birime ve eğitim merkezine gönderilir. Eğitim merkezi teslim tutanağını elektronik sisteme yükler.
- g) Kamu kurumu adına görevlendirme ile eğitim alanlar zorunlu hizmet süresi içinde kamu kurumu haricinde özel kurum ve/veya kuruluşta sertifika ile edinilen yetkinlikle çalışamazlar.

(4) SEP'e kendi ülkesinde tabip ünvanına sahip kişilerin başvurusu halinde Bakanlıkça Lahey Sözleşmesine taraf ülkelerden apostil onaylı, bu Sözleşmeye taraf olmayan ülkelerden ise yabancı ülkedeki Türk misyon şefliklerince veya ilgili yabancı ülkenin Türkiye'deki misyon şefliğince onaylanmış belgeler istenerek uygunluğu değerlendirilir. Bu kişilerin ülkemizde sağlık uygulama yetkisine sahip olmaması durumunda eğitimin uygulama kısmına yalnızca gözlemci olarak katılması mümkündür.

Sertifikalı Eğitim Programının Yürütülme Usul ve Esasları

MADDE 6 – (1) Sertifikalı eğitim programı başlamadan önce yapılması gerekenler; ^

- a) SEP öncesinde katılımcılara eğitim süresince geçerli olan kurallar ve uygulamalar Program Sorumlusu tarafından açıklanır.
- b) Eğitim merkezlerinin eğitime katılacak kişi sayısının belirlenmesinde eğitim merkezinin refleksoloji polikliniğine eğitim dönemi başlamadan önceki son bir yıl içinde başvuru yapan hasta sayısı dikkate alınır. Katılımcı sayısı her 1 (bir) katılımcı için en az 5 (beş) hastaya uygulama imkanı olacak şekilde planlanır.
- c) SEP başlamadan 30 (otuz) iş günü öncesinde eğitim merkezlerinin eğitim dönemi tanımlamasına ilişkin başvuru tarih aralığı, katılımcıların başvuru tarih aralığı ve katılımcılar tarafından başvuru sırasında yüklenmesi gereken belgeler Bakanlığımız resmi web sayfalarında duyurulur.
- d) SEP ön başvuruları elektronik sistem üzerinden alınır ve yapılan değerlendirme sonucu ilgili birim tarafından belirlenen nihai katılımcı listesi yine aynı sistem üzerinden eğitim merkezine bildirilir. Evrakları tam ve uygun olan katılımcılar başvuru sırasına göre

yerleştirilir. Yanlış ve eksik evrak yükleyen katılımcıların başvurusu geçersizdir. Bu kişiler yeniden başvuru yapabilirler.

- e) Katılımcı şartlarını taşımayanlar değerlendirmeye alınmaz. SEP'e yerleştirildiği halde eğitime başlamayan katılımcının SEP başvurusu iptal edilir. Yerine ilgili birim tarafından elektronik sistem başvuru sırasına göre yeni katılımcı yerleştirilir.
  - f) SEP'e yerleştirildiği halde eğitime başlamayan katılımcının SEP başvurusu iptal edilir. Yerine ilgili birim tarafından elektronik sistem başvuru sırasına göre yeni katılımcı yerleştirilir.
  - g) SEP'e başvurup asil listeye alınmaya hak kazanan katılımcı, eğitim başladıktan en geç 1 (bir) hafta içinde olması şartıyla mücbir nedenlerle SEP ile ilişkisinin kesilmesini ilgili birime elektronik sistem üzerinden bildirmesi halinde yedek listede ilk sırada yer alan katılımcı asil listeye alınabilir.
  - h) Bir SEP'e en az 5 (beş), en fazla 24 (yirmi dört) katılımcı alınır. Bu sayıya kamu adına görevlendirilen katılımcı dahildir.
  - i) Her bir SEP'e kamu adına görevlendirme şeklinde 1 (bir) katılımcı alınabilir. Bu katılımcı, kadrosunun bulunduğu kamu sağlık tesisinde bir ünite/uygulama merkezi açılması planlanan veya ünite/uygulama merkezi açılmış olan yerlerden merkez ihtiyacına göre Bakanlık tarafından belirlenir.
  - j) İlgili eğitim dönemi için yapılan başvurular, elektronik sistem başvuru sırası esas alınarak değerlendirilir, asil ve yedek listeler oluşturulur.
  - k) SEP eğitim merkezi adresinde değişiklik olması halinde bu durum en geç 15 (on beş) gün içinde ilgili birime resmi yazı ile bildirilir ve Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Yetki Belgesi izninin alınma süreci yeniden başlatılır.
  - l) Eğitim materyali kanıta dayalı bilgilerden yararlanılarak hazırlanır ve her yıl ulusal/uluslararası literatür doğrultusunda güncellenir ve eğitim merkezi tarafından katılımcılara verilir.
  - m) SEP'te görev alacak eğitici listeleri bu standartta yer alan eğitici niteliklerine uygun olarak belirlenir. Eğitici değişikliği söz konusu olduğunda bu durum SEP'in başlamasından en az 2 (iki) hafta önce Müdürlüğe bildirildikten sonra değişiklik Müdürlük tarafından kontrol edilir. Uygun görülmesi halinde ilgili birime iletir. SEP başladıktan sonra mücbir nedenlerle gerçekleşen eğitici değişiklikleri, değişikliğin yapıldığı gün içinde Müdürlüğe ve ilgili birime bildirilir.
- (2) SEP yürütülmesinde aşağıdaki usul ve esaslara uyulur:
- a) SEP teorik ve uygulamalı olarak yürütülür.

- b) SEP teorik eğitimi yüz yüze, uzaktan eğitim ya da karma eğitim şeklinde planlanır. Ancak SEP teorik eğitiminin uzaktan, yüz yüze veya karma şeklinde planlanması halinde program sorumlusu tarafından eğitim planı SEP başlamadan önce elektronik sisteme yüklenerek ilgili birim tarafından onaylanır.
- c) Teorik eğitimin uzaktan eğitim şeklinde verilmesi durumunda söz konusu eğitim aşağıda belirtilen şartlara uygun olarak verilir;

I. Teorik eğitimin tamamı eğitim merkezi tarafından uzaktan eğitime uygun şekilde tasarlanan online interaktif sistem üzerinden verilir. İnteraktif sistem aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır;

- a) Eğitim merkezleri tarafından video-konferans yöntemiyle uzaktan eğitimin yapılabilmesi için gerekli alt yapıya sahip online bir interaktif sistem oluşturulur.
- b) Bu online interaktif sistem aşağıdaki özellikleri taşır;
  - 1. Web tabanlı oturum yönetim ara yüzü,
  - 2. Esnek ölçeklendirme altyapısı,
  - 3. Gelişmiş menü seçenekleri,
  - 4. Mobil cihaz, kişisel bilgisayar, dizüstü bilgisayar, tableten online video konferans görüşmelerine katılma imkanı,
  - 5. Marka bağımsız mikrofon ve kamera ile katılma imkanı,
  - 6. Video ve ses konferans özelliği bulunması,
  - 7. Video konferansların kayıt edilmesi ve sunucularda saklanması,
  - 8. Konferans planlama ve anlık oluşturma,
  - 9. Konferans sırasında katılımcı bilgileri ve anlık video görüntülerinin görünmesi,
  - 10. Doküman paylaşımı yapılabilmesi,
  - 11. Masaüstü paylaşımı yapılabilmesi,
  - 12. Karşılıklı etkileşime izin verecek söz hakkı isteme ve mesajlaşma imkanı bulunması,
  - 13. Planlanan veya oluşturulan konferans bilgilerinin katılımcılara e-posta yoluyla gönderilebilmesi.
- c) Ders kayıtları sunucularda bir sertifikalı eğitim programı süresi kadar tutulur.
- d) Online interaktif sistem üzerinde Bakanlık tarafı için de bir admin kullanıcısının oluşturularak canlı ders kayıtlarına ulaşabilmesi ve tüm katılımcıların derse katılım durumlarının kontrol edilebilmesi sağlanır.
- e) Katılımcılar canlı dersleri kameraları açık şekilde takip eder. Kameralarını açık tutmamaları halinde derse katılmamış kabul edilir.
- f) Teorik ve uygulamalı eğitimin süresi ve içeriği standartta yer alan sürelerle ve içeriğe uygun olarak hazırlanır ve yürütülür.
- g) Teorik ve uygulamalı eğitim Bakanlığa bildirilen eğitim takvimi içinde yapılır.

- h) Eğitim dönemi ilan edildiği tarihlerde tamamlanır.
- i) Online interaktif sistem üzerinden eğitim verecek eğitim merkezlerinin, bu standardın 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasının (c) bendinde yer alan şartları eğitim başlamadan önce sağlayamama durumunda eğitimleri şartlar sağlanana kadar askıya alınır.
- j) SEP'e yerleştirilen katılımcı listesi yayımlandıktan sonra eğitim merkezi eğitim tarihleri ile ilgili değişiklik yapamaz, katılımcılar ise eğitim dönemi ve eğitim merkezi ile ilgili değişiklik talebinde bulunamaz.
- k) SEP'e katılmaya hak kazanan asil listedeki katılımcıların SEP başladıktan sonra SEP eğitimini almaktan vazgeçmesi durumunda eğitim merkezine ödenen depozito ve eğitim taksit ücreti katılımcıya geri ödenmez.
- l) SEP'e başvuran ve asil listeye alınan katılımcının eğitim merkezine ödediği depozito ücreti dışında eğitim merkezine katılımcı tarafından ödenecek ücretlerin temininden eğitim merkezi sorumludur.
- m) Teorik ve uygulamalı eğitim günde en çok 8 (sekiz) ders saati (her ders saati 40 dakika) olacak şekilde yürütülür.
- n) Bir katılımcı aynı eğitim döneminde sadece bir SEP'e katılım sağlayabilir.

II. Eğiticilerin SEP müfredatındaki konuları anlatma programı takvimde belirtilerek program sorumlusu tarafından eğitim başlamadan en geç 15 (on beş) gün önce elektronik sisteme yüklenir.

III. SEP'in uygulama eğitimi, eğitim merkezi tarafından Bakanlıkça yetki verilen adreste düzenlenir.

IV. SEP ile ilgili tüm iş ve işlemlerde Bakanlık mevzuatı geçerlidir.

(3) Eğitim merkezi olma kriterlerinden herhangi birinin karşılanmadığı durumda eğitim merkezinin SEP Uygulama Yetki Belgesi ilgili birim tarafından askıya alınır. Eğitim merkezinin 1 (bir) yıl içerisinde kriterleri tekrar sağlayamaması durumunda yetki belgeleri iptal edilir.

(4) Her bir eğitim merkezi için SEP Uygulama Yetki Belgesi ayrı ayrı verilir. Yetki verilen eğitim merkezinin SEP ile ilgili bütün işlemleri program sorumlusu tarafından yürütülür.

(5) Eğitim dönemi sonunda program sorumlusu tarafından yapılması gereken işlemler;

- a) SEP'i başarı ile tamamlayan katılımcılardan eğitim ücreti dekontunu yükleyenlerin kontrolü sağlanarak elektronik sistem üzerinden onaylanır,
- b) Teorik ve uygulamalı eğitimleri başarı ile tamamlayanlara ait bilgi ve belgeler, program sorumlusu tarafından eğitim dönemi bittikten en geç 15 (on beş) iş günü içinde elektronik sisteme yüklenir. Bu belgeler sınav sonuçlarını gösterir özet tablo, Ek-5'te yer alan teorik ve uygulamalı eğitime ilişkin onaylı devam çizelgesi, Ek-6 ile Ek-7'de yer alan formlar

olmak üzere her bir katılımcı için işlemleri yaptığına dair onaylı 5 (beş) adet hasta formu ve sınav komisyon tutanaklarından oluşur.

(6) Eğitimin toplam süresi, tabipler için bu standartta belirlenen eğitim süresinin iki katını geçemez.

Eğitim Merkezinin Nitelikleri

MADDE 7 – (1) Eğitim merkezinin aşağıda belirtilen nitelikleri taşıması gerekir;

- a) Refleksoloji alanında Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama Merkezi Yetkisine sahip olmak,
- b) Eğitim dönemindeki her katılımcının aynı türden refleksoloji uygulaması yapmamak kaydıyla en az 5 (beş) farklı refleksoloji uygulaması yapmasına imkan sağlayacak hasta sayısına sahip olduğunu belgelemek,
- c) Acil müdahale için gerekli ekipmana sahip olmak,

(2) Eğitim salonu aşağıdaki özellikleri taşır;

- a) Katılımcıların interaktif eğitim alabilmeleri için gerekli olan masa ve sandalyeye sahip olmak,
- b) Uygun havalandırma ve yeterli aydınlığa sahip olmak,
- c) Eğitimin uygun teknoloji ile yapılmasına olanak sağlayacak gerekli bilgisayar, görsel işitsel araçlar, uygulama maketleri, yazı tahtası, eğitim hedeflerinin konu ve içeriklerinin/sunumların katılımcılara verilmesini sağlayabilecek baskı/yazıcı, fotokopi, kağıt destek sistemleri, eğitim salonunda tercihen online görsel animasyonların/eğitim materyalinin kullanılabileceği internet bağlantısına sahip olmak.

(3) Teorik eğitimin tamamı eğitim merkezi tarafından uzaktan eğitime uygun şekilde tasarlanan online interaktif sistem üzerinden verildiği durumlarda SEP, eğitim merkezi tarafından Refleksoloji SEP Standardının 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan hükümlere göre düzenlenir.

(4) Eğitim Merkezi Yetkisi alabilmek için başvuru süreci aşağıdaki hükümlere göre yapılır.

- a) Eğitim merkezi başvurusunda bulunacak mesul müdürün/başhekimin imzalı başvurusu Müdürlük aracılığıyla ilgili birime iletilir.
- b) Mesul müdürün/başhekimin vereceği dilekçe ve eklerinde eğitim verilecek alana ait kat planı ve kroki çalışması, program sorumlusunun kimlik ve sertifika fotokopisi ile eğitici listesi bulunur. Eğitici listesinde; eğiticilerin kimlik bilgileri ile sertifika tescil tarih ve numaraları yer alır.
- c) İlgili birimin görevlendireceği bir komisyon tarafından eğitim merkezi yerinde incelenerek gerekli kontroller yapılır. Yapılan değerlendirme neticesinde bir ön inceleme

raporu hazırlanır. Raporun olumlu sonuçlanması durumunda Makam Onayı'na sunulur ve eğitim merkezi olabilmesi için Ek-9'da yer alan SEP Uygulama Yetki Belgesi düzenlenir.

(5) Eğitim Merkezinin niteliklerini yitirmesi durumunda mesul müdür/başhekim bu durumu bildirmekle yükümlüdür.

- a) Eğitim merkezi olma özelliğinin kaybedilmesi esnasında halihazırda bir SEP devam etmiyor ise eğitim merkezi tarafından bu durum 30 (otuz) gün içerisinde Müdürlük aracılığıyla ilgili birime bildirilir.
- b) Eğitim merkezi olma özelliğinin mücbir sebeplerle kaybedilmesi esnasında halihazırda bir SEP devam ediyor ise mücbir sebebin ortaya çıktığı günü takip eden 10 (on) iş günü içinde Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Yetki Belgesinin iptali için mesul müdür/başhekim tarafından resmi yazı ile ilgili birime müracaat edilir. İptal sonrasında eğitimi devam eden katılımcıların kalan eğitimlerini ilgili birimin onayı ile aynı alanda eğitim veren başka bir eğitim merkezinde tamamlamaları sağlanır. Bu durumda eğitim merkezleri arasında imzalanan protokol ile kalan eğitimin tamamlanması ve ücret gibi hususlar karara bağlanır.

Eğitimde Kullanılacak Materyal ve Nitelikleri

MADDE 8 – (1) Bu eğitim programında, aşağıda sıralanan materyal ve malzemeler kullanılır.

- a) Kitaplar, slaytlar, eğitim rehberleri, bilimsel dergiler gibi eğitimin içeriğinde yer alan konuları içeren yazılı eğitim materyalleri,
- b) Kompakt diskler, video filmler, resimler gibi görsel işitsel eğitim materyalleri,
- c) Forum ve sanal sınıf oturumları, sunumlar, örnek olaylar, videolar, ses kayıtları gibi uzaktan eğitim için konuya özel geliştirilip elektronik ortama aktarılmış ders içerikleri,
- d) Uygulamalı dersler için maket model ve benzeri malzemeler,
- e) Gelişen teknolojinin ışığında refleksoloji uygulamasında kullanılan ve Sağlık Bakanlığı'nca onaylanmış diğer cihazlar,
- f) İlgili mevzuatına göre bir eğitim merkezinde bulunması gereken tüm araç gereçler,
- g) Eğitim yapılacak yerde refleksoloji eğitimi ile ilgili her türlü cihaz ve malzeme eğitim materyali olarak değerlendirilecektir.

Sertifikalı Eğitim Program Sorumlusu ve Nitelikleri

MADDE 9 – (1) Program sorumlusu, sertifikalı eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu kişi veya ilgili hastanede uygun bir yöneticidir.

(2) Program sorumlusu, program süresince tam zamanlı olarak eğitim merkezinde görev alır.

(3) Program sorumlusu 04.02.2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği’nin 7’nci maddesinde belirtilen nitelikleri taşır ve görevleri yapar.

(4) Program sorumlusu, bu standardın 10’uncu maddesinde tanımlanan eğitici niteliklerini taşır.

(5) Mücbir sebeplerle program sorumlusunun değiştirilmesinin gerektiği durumlarda, başhekim/mesul müdür tarafından elektronik sistem üzerinden program sorumlusu değişikliği talebi oluşturulur. Talebin uygun görülmesi halinde ilgili birim tarafından onaylanır. Bu işlemler tamamlanana kadar eğitim merkezi mesul müdürü/başhekimi tarafından eğiticilerden biri en fazla 15 (on beş) günlüğüne geçici program sorumlusu olarak görevlendirilir.

Sertifikalı Eğitim Programında Görev Alacak Eğiticiler ve Nitelikleri

MADDE 10 – (1) Eğitici olarak görevlendirilecek tabiilerde aşağıdaki nitelikler aranır;

- a) Geçerliliği devam eden Refleksoloji Sertifikasına sahip olmak,
- b) Son beş yıl içinde en az 3 (üç) yıl refleksoloji alanında aktif olarak çalıştığını belgelemek,
- c) Eğiticilerin Bakanlıkça veya Yükseköğretim kurumlarına bağlı kuruluşlarca belirlenen eğitici eğitimi aldığını belgelemesi istenir. Ancak;

I. Eğitim ve araştırma hastanesi/tıp fakültesi sağlık uygulama ve araştırma merkezi/tıp fakültesi bünyesinde Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği’ne göre eğitici niteliğini haiz kişilerden bu belge istenmez.

II. SEP müfredatında yer alan konulara uygun akademik kariyere sahip kişilerden eğitici eğitimi belgesi istenmez.

- d) SEP müfredatında yer alan ders konularıyla ilgili alanında akademik kariyere sahip olan uzmanlar bu standardın 10’uncu maddesi birinci fıkrası (a) ve (b) bendinden muaf tutulacaktır. İlgili eğiticiler SEP müfredatında yer alan ve anlatacakları konu/konularla ilgili uzmanlıklarını belgelemek kaydıyla elektronik sistemden ilgili birime iletir.
- e) Yurtdışında uluslararası geçerli akreditasyona sahip kurumlardan refleksoloji eğitimi aldığını belgeleyen ve Bakanlığın ilgili birimince kurulan komisyon tarafından yeterliliği uygun görülen kişiler bu maddenin (a) bendinden muaf olarak eğitici olarak görevlendirilebilir. Uygulama eğitiminde hasta üzerinde yapılacak müdahaleler yalnızca ülkemizde ilgili mevzuatına uygun olarak gerçekleştirilebilir.
- f) Bu hüküm kapsamındaki eğiticilerin GETAT alanında lisans, yüksek lisans veya doktora belgeleri, Bakanlık tarafından Lahey Sözleşmesine taraf ülkelerden apostil onaylı, bu Sözleşmeye taraf olmayan ülkelerden ise yabancı ülkedeki Türk misyon şefliklerince veya ilgili yabancı ülkenin Türkiye’deki misyon şefliğince onaylanmış halde talep edilir.

(2) 10'uncu maddenin 1'inci fıkrası (b) bendindeki süreyi karşılamayan ancak refleksoloji ile ilgili olmak kaydıyla aşağıda yer alan niteliklerden en az birine sahip olanlar eğitici olarak görevlendirilir;

- a) Refleksoloji alanında en az üç yıllık sertifika sahibi olmak,
- b) Ulusal/uluslararası indeksli, hakemli dergilerde yayımlanmış ve en az bir makalede ilk isim yazarlığı olmak,
- c) Ulusal/uluslararası indeksli, hakemli dergilerde yayımlanmış iki makale yazarlığı olmak,
- d) Ulusal/uluslararası yayınevleri tarafından yayımlanmış bir kitapta ilk isim bölüm yazarlığı olmak,
- e) Ulusal/uluslararası yayınevleri tarafından yayımlanmış iki kitapta bölüm yazarlığı olmak.

Eğitimin Değerlendirilmesi ve Sınavlar

MADDE 11 – (1) Eğitime katılım durumuna ilişkin usul ve esaslar aşağıda verilmiştir;

- a) Teorik ve uygulamalı eğitime devam zorunludur.
  - b) Üniversite veya kamu kurumunda çalışan ve bireysel başvuru yoluyla eğitime katılacak olanlar mesai saatleri içerisindeki eğitimler için senelik izin, yasal olarak uygun olması halinde ise aylıksız izin alırlar.
  - c) Mücbir sebeplerden dolayı toplam eğitim süresinin %10'unu geçmeyen devamsızlıklar, aynı eğitim dönemi içerisinde tamamlanır. Bunun dışındaki devamsızlıklar ile mücbir sebeplerden dolayı toplam eğitim süresinin %10'unu geçenlerin SEP ile ilişkisi kesilir. Eğitim süresini tamamlamayanlar ile devamsızlık süresini herhangi bir nedenle aşanlar sınava alınmaz.
  - d) Teorik ve uygulama eğitimlerinin devam durumu birlikte değerlendirilir ve toplam devamsızlık %10'u geçemez. Yasal mazereti nedeniyle teorik eğitimde devamsızlığı olan katılımcılar eksik eğitim süresini tamamlamadan uygulama eğitimine alınmaz. Eksik eğitim süresi, aynı eğitimin dönemi içinde tamamlanır.
  - e) Yasal mazereti nedeniyle uygulamalı eğitimde devamsızlığı olan katılımcılar eksik eğitim süresini tamamlamadan ve uygulamalı eğitim müfredatında belirtilen işlem sayılarına ve hedeflerine ulaşılmadan eğitim dönemini tamamlamış sayılmaz.
- (2) Teorik eğitim sınavına ilişkin usul ve esaslar aşağıda yer almaktadır;
- a) Teorik eğitim dönemi sonunda yapılacak sınav, merkezi sınav sistemi uygulamaya alınana kadar ilgili birim tarafından yapılabilir. Bu süreçte ilgili birim sınavı eğitim merkezlerinin yapmalarını da isteyebilir.
  - b) Teorik eğitim sınavına ilişkin ayrıca ücret ödenmeyecek olup eğitim merkezine ödenen eğitim ücretine dahildir. Merkezi sınav sistemi uygulamasında talep edilecek ücret ilgili

eğitim merkezi tarafından karşılanır. Bu sınavla ilgili ücret, başvuru, sınav takvimi, itirazlar vb. hususlar ilgili birim tarafından duyurulur.

- c) Sınavla ilgili iş ve işlemler Bakanlık tarafından yürütülür. Teorik eğitim sınavı Bakanlık tarafından düzenleme yapılanana kadar eğitim merkezi tarafından uygulanır.
  - d) Eğitim merkezlerince hazırlanan sorular ölçme değerlendirme kriterleri ile eğitim programında belirlenen öğrenim hedeflerine uygun olarak hazırlanır. Soru hazırlayan eğitimciler ölçme ve değerlendirmeye yönelik eğitim aldığını belgelerir. Bu belgeye sahip olmayanlar 6 (altı) ay içerisinde üniversitelerin ölçme değerlendirmeye yönelik eğitim programlarına katılmalıdır. Bu süre içerisinde bahsi geçen programa katılım sağlanamamış ise hazırlanan soruların ölçme değerlendirme eğitimine sahip bir kişi tarafından değerlendirilmesi sağlanır ve bu durum belgelendirilir.
  - e) Eğitim merkezlerince elektronik sisteme yüklenen sorular ilgili birim tarafından oluşturulan bilimsel komisyon marifetiyle incelenir. Bilimsel komisyonun onayından geçen sorulardan soru havuzu oluşturulur.
  - f) Teorik eğitim sınav soruları çoktan seçmeli 5 (beş) seçenekli olarak düzenlenir.
  - g) Teorik eğitim sınavı 50 (elli) soru üzerinden yapılır.
  - h) Teorik eğitim sınavında 100 (yüz) puan üzerinden 70 (yetmiş) ve üstü puan alan katılımcı başarılı sayılır.
  - i) Teorik eğitim sınavı teorik ders programının tamamlanmasından sonra, uygulama sınavından önce gerçekleştirilir. Bu sınavda da başarısız olan katılımcının SEP ile ilişkisi kesilir.
  - j) Teorik eğitim sınavını başarı ile tamamlayanlar, uygulamalı eğitim sınavına girmeye hak kazanırlar. Uygulamalı eğitim sınavı ders programının tamamlanmasından sonra gerçekleştirilir.
- (3) Uygulamalı eğitim sınavına ilişkin usul ve esaslar aşağıda verilmiştir;
- a) Uygulamalı eğitim sınavı; eğitimciler gözetiminde, ilgili eğitim merkezinde, birebir hasta başında uygulama şeklinde, hasta değerlendirme ve izleme, gözlem altında yapma, bağımsız düzeyde yapma aşamalarına göre yapılır.
  - b) Uygulamalı eğitim sınavı, eğitim süresi boyunca tabipler için Ek-6 ile Ek-7’de yer alan formlar kullanılarak her bir katılımcının 5 (beş) farklı olguya uygulama yapacağı şekilde ayrı ayrı doldurularak gerçekleştirilir.
  - c) Ek-5, Ek-6, Ek-7’de yer alan formlar program sorumlusu tarafından doldurulur, onaylanır ve elektronik sisteme yüklenir.

- d) Refleksoloji Uygulama Değerlendirme Formlarının doldurulmasında; Formda yer alan her bir konu; Oldukça yeterli (4), Yeterli (3), Kısmen yeterli (2), Yetersiz (1) ve Değerlendirilemedi (0) derecelerinden biri ile değerlendirilir.
- e) Katılımcının başarısının değerlendirilmesinde formda yer alan konuların her birinden alınan puanların toplamı alınır. Bu toplam, değerlendirilen konu sayısına bölünerek ortalama puan bulunur. Ortalama puan 25 (yirmi beş) sayısı ile çarpılarak 100 (yüz) puan üzerinden başarı puanı hesaplanır. 100 (yüz) puan üzerinden 70 (yetmiş) puan alan katılımcı uygulama sınavından başarılı sayılır.
- f) Uygulamalı eğitim sınavında başarısız olan katılımcıya en geç 1 (bir) ay içinde bir sınav hakkı daha verilir. Bu sınavda da başarısız olan katılımcının eğitim dönemi ile ilişkisi kesilir.
- g) Teorik ve uygulamalı sınava katılan katılımcıların teorik sınav puanı ile uygulama sınavı puanının ortalaması alınır. Ortalaması 70 (yetmiş) puan ve üzerinde olan katılımcılar başarılı sayılarak sertifika almaya hak kazanır.

Eğitim Ücreti

MADDE 12- (1) Eğitim ücreti 04.02.2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği’nin 9’uncu maddesine göre belirlenir ve Bakanlık internet sayfasından ilan edilir.

Eğitimin Süresi

MADDE 13 – (1) Eğitim dönemi süresi Tablo-1 de belirtilmiştir. Buna göre;

Tablo-1: Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programının Eğitim Süreleri

EĞİTİM TÜRÜ	TOPLAM SÜRE (Ders Saati)
Teorik Eğitimin Süresi	24
Uygulama Eğitiminin Süresi	42
GENEL TOPLAM	66

Eğitime İlişkin Belgelerin Gönderilmesi ve Tescil İşlemleri

MADDE 14- (1) Teorik ve uygulamalı eğitimleri başarı ile tamamlayanlara ait bilgi ve belgeler, program sorumlusu tarafından eğitim dönemi bittikten en geç 15 (on beş) iş günü içinde elektronik sisteme yüklenir. Bu belgeler sınav sonuçlarını gösterir özet tablo, katılımcıların eğitime başlangıç bitiş yazıları, Ek-5’te yer alan teorik ve uygulamalı eğitime ilişkin onaylı devam çizelgesi, Ek-6 ile Ek-7’de yer alan formlar olmak üzere her bir katılımcı için işlemleri yaptığına dair onaylı 5 (beş) adet hasta formu, eğiticilerin ad, soyad ve kimlik numarasının olduğu bilgileri içeren liste ve sınav komisyon tutanaklarından oluşur.

- (2) Eğitim merkezi başarılı olan katılımcıların sertifika bilgilerini elektronik sisteme girer, onaylayarak ilgili birime gönderir.
- (3) Gelen sertifika bilgileri ilgili birim tarafından kontrol edilir, en geç 30 (otuz) iş günü içerisinde tescil edilerek elektronik sisteme yüklenir.
- (4) Eğitim merkezi tescil edilen sertifikaların A4 boyutunda ve ağırlığı en az 200 gr olacak şekilde fiziki çıktısını alır, program sorumlusuna imzalatır. İmzalanan sertifikalar Müdürlük aracılığı ile ilgili birime gönderilir.
- (5) İlgili birime gelen sertifikalar birim amirlerince imzalandıktan sonra katılımcılara teslim edilmek üzere Müdürlüğe gönderilir. Sertifikalar, Müdürlük tarafından katılımcıya imza karşılığı teslim edilir. Teslim tutanaklarının birer nüshası Müdürlük tarafından ilgili birime ve eğitim merkezine gönderilir. Eğitim merkezi teslim tutanağını elektronik sisteme yükler.
- (6) Eğitime katılma şartlarını taşımayanların belgeleri eğitimi tamamlamış olsa dahi tescil edilmez.

Sertifikanın Geçerlilik Süresi

MADDE 15– (1) Refleksoloji Sertifikasının geçerlilik süresi tescil edildiği tarihte başlar. Refleksoloji Sertifikasının geçerlilik süresi 7 (yedi) yıldır.

Sertifikanın Yenilenme Ölçütleri

MADDE 16– (1) Sertifikanın yenilenmesi aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılır.

- a) Sertifika sahibi, sertifika geçerlik süresinin bitiminden 3 (üç) ay öncesinden başlayarak 3 (üç) ay sonrasına kadar olan 6 (altı) aylık dönemde sertifika geçerlilik süresinin uzatılmasına ilişkin başvuruyu bağlı bulunduğu Müdürlüğe dilekçe ile yapar. Sertifika yenileme işlemi devam eden sertifika sahiplerinin sertifikaları, sertifika yenileme süresi içerisinde başvurmuş olma şartıyla yenileme süreci tamamlanana kadar geçerlidir.
- b) Sertifika sahiplerinin sertifika yenileme başvuruları bağlı oldukları Müdürlük aracılığıyla ilgili birime yapılır.
- c) Başvuru tarihinde dilekçenin ilgili Müdürlük evrak birimine giriş tarihi esas alınır.
- d) Bu standartta belirtilen süreler dışında yapılan sertifika yenileme başvuruları kabul edilmez.
- e) Sertifika yenileme işlemleri için başvuru dilekçesi ekinde kamuda görev yapanlar için; sertifikanın aslı ve sertifika son geçerlilik süresi içerisinde refleksoloji uygulamasını aktif olarak en az 2 (iki) yıl süre ile yaptığını gösterir uygulama yapılan kurumun en üst 15 amiri tarafından onaylı belgenin aslı ve tabi olduğu mevzuat kapsamına uygun hasta kayıt sistemlerinden bu işlemlerin yapıldığını gösterir belge yer alır.

- f) Sertifika yenileme işlemleri için Müdürlük tarafından ruhsatlandırılmış özel muayenehanesi olan kişilerin başvuru dilekçesi ekinde, sertifika son geçerlilik süresi içerisinde en az 2 (iki) yıl boyunca refleksoloji alanında çalıştığını belgeleyen ve Müdürlük tarafından verilen GETAT Uygulamaları Ünitesi Yetki Belgesi, Muayene Bilgi Yönetim Sisteminden (MBYS) temin edilen hasta bilgilerinin bulunduğu belge ve sertifika aslı yer alır.
- g) Başvurular ilgili birim tarafından değerlendirilir, uygun görülen sertifikaların geçerlilik süresi son geçerlilik tarihinden itibaren 7 (yedi) yıl daha uzatılır. Geçerlilik süresi uzatılan sertifika aslının arka yüzüne ilgili birim tarafından süre uzatımına ilişkin şerh düşülür.
- (2) Sertifika geçerlilik süresi uzatılmasına ilişkin başvuru süresi içerisinde müracaat etmeyen veya başvurusu uygun görülmeyen kişiler sertifika geçerlilik süresi bitiminden itibaren 1 (bir) yıl içerisinde Müdürlük aracılığıyla ilgili birim tarafından yapılan sertifika yenileme sınavına başvurabilir. Sertifika Yenileme Sınavı başvurusu yapan kişiler için Bakanlık tarafından 6 (altı) ay içerisinde gerçekleştirilecek bir sınav tarihi belirlenir.
- (3) Sertifika yenileme sınavından 70 (yetmiş) ve üzeri puan alanlar başarılı sayılır.
- (4) Sertifika yenileme sınavında başarısız olanlar ile kanuni mazereti olmaksızın sınava katılmayanlara 3 (üç) ay içerisinde yalnızca bir sınav hakkı daha verilir. Sınav sonucuna ilişkin itirazlar sınavın gerçekleştirildiği kuruma yapılır.
- (5) Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Yetkisi verilen yerin herhangi bir sebeple eğitim faaliyetlerinin durması ve sertifikalı eğitim uygulama yetki belgelerinin iptal edilmesi ya da kapatma ve devir durumlarında sertifika yenileme sınavları Bakanlığın belirleyeceği başka bir eğitim merkezinde Bakanlık koordinasyonunda yapılır.

Denklik Başvurusu ve Denklik İşlemleri Usul ve Esasları

MADDE 17– (1) Refleksoloji Sertifikasını yurtdışından almış ve bu standardın 5'inci maddesinde yer alan katılımcı niteliklerini haiz kişiler denklik başvurusunda bulunabilir.

(2) Sertifika denklik başvurusu, dilekçe ve ekinde istenen belgelerle birlikte Müdürlük aracılığıyla ilgili birime yapılır.

(3) Başvuru sırasında dilekçe ekinde aşağıdaki belgeler istenir;

- a) T.C. Kimlik Kartı ya da Yabancı Uyruklu Kimlik Numarasının açıkça yer aldığı belge fotokopisi,
- b) Tabip Diploma tescil numarası ve tarihi,
- c) Refleksoloji Sertifikası aslı,
- d) Standartta yer alan eğitim müfredatında belirtilen konu başlıkları ve eğitim süresinin denklik başvurusunda bulunulan sertifika ile eşdeğer olduğunu gösterir belge ve eğitimin

alındığı dilde ve Türkçe tercümesi ile hazırlanmış belgeler ile ilgili birimin talep edeceği diğer belgeler,

- e) Yurt dışından sertifikalı eğitim vermeye yetkili olan bir sağlık kurumundan Refleksoloji Sertifikası almış olan kişilerin talepleri halinde Lahey Sözleşmesi'ne taraf ülkelerden apostil onaylı, bu Sözleşmeye taraf olmayan ülkelere ise yabancı ülkedeki Türk misyon şefliklerince veya ilgili yabancı ülkenin Türkiye'deki misyon şefliğince onaylanmış refleksoloji eğitimine ilişkin belgeler.
- f) Eğitim gördüğü süre içinde o ülkede ikamet edildiğini gösterir pasaport veya benzeri belge Bakanlıkça incelenir.

(4) Denklik başvuru belgelerinde eksiklik olması durumunda başvuru değerlendirmeye alınmaz.

(5) Sertifika denkliği için müracaat edenlerin başvuru dosyaları ilgili birim tarafından oluşturulacak komisyon tarafından Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı Standardı doğrultusunda incelenir.

(6) Başvurusu kabul edilen kişiler ilgili birim tarafından belirlenen eğitim merkezinde gerçekleştirilecek olan teorik ve uygulamalı eğitim sınavlarına katılır.

(7) Denklik Teorik Sınavına İlişkin Usul ve Esaslar;

- a) Denklik sınavı başvuru sahibinin tercih edeceği tarih aralığına uygun olarak ilgili birim tarafından belirlenen tarihte yapılır.
- b) Sınava ilişkin başvuru, sınav takvimi gibi hususlar ilgili birim tarafından duyurulur.
- c) Sınavda başarısız olan başvuru sahibine ilgili birimin uygun gördüğü bir sonraki tarihte yalnızca bir sınav hakkı daha verilir. Son sınavda da başarısız olan başvuru sahibi uygulama sınavına katılamaz ve aynı yıl içinde yeniden denklik başvuru talebinde bulunamaz.
- d) Sınavı başarıyla tamamlayanlar, ilgili birim tarafından belirlenen eğitim merkezinde uygulama sınavına girmeye hak kazanır.

(8) Denklik Uygulama Sınavına İlişkin Usul ve Esaslar;

- a) Refleksoloji SEP'in 11"inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki hükümler doğrultusunda yapılır.
- b) Uygulama sınavında başarısız olanlara ilgili birimin uygun gördüğü bir sonraki tarihte bir sınav hakkı daha verilir. Son sınavda da başarısız olan başvuru sahibinin denklik başvurusu iptal edilir ve aynı yıl içinde yeniden başvuru talebinde bulunamaz.

(9) Diğer hususlar:

- a) Eğitim Merkezi tarafından sınavda başarılı olanlar denklik belgesi almak üzere dilekçe ve Sertifikalı Eğitim Yönetmeliğine göre Genel Müdürlük tarafından belirlenen sınav ücretini ödediğine dair dekont ilgili birime gönderilir.
- b) İlgili birim tarafından dilekçe ve ekindeki belgeler incelenir ve uygun görülmesi halinde denklik belgesi düzenlenir ve en geç 3 (üç) ay içerisinde İlgili birim tarafından tescil edilir.

Yürürlükten Kaldırılan Standart

MADDE 18 – (1) Bu Standart yayımlandığı tarihten itibaren 20.07.2016 tarihli ve 64047795/799/E482 nolu Makam Oluru ile kabul edilen Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı Standardı yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Maddeler

GEÇİCİ MADDE- (1) Bu standartlar yayımlanmadan önce tescil edilmiş sertifikaların yenilenme işlemleri için sertifika sahibi: Sertifika geçerlilik süresi dolmadan en erken 3 (üç) ay önce ve son geçerlilik tarihini izleyen en geç 1 (bir) yıl içinde aşağıda yer alan şartlardan en az birini taşıdığı belgeleriyle birlikte bağlı olduğu Müdürlük aracılığıyla ilgili birime başvurması halinde bir defaya mahsus olmak üzere geçerlilik süresi uzatılacaktır.

- a) En az 2 (iki) kez refleksoloji ile ilgili ulusal/uluslararası eğitimlere veya bilimsel toplantılara katılmış olma veya,
- b) En az 2 (iki) adet ulusal/uluslararası hakemli dergide refleksoloji konusunda yayın yapmış olma veya,
- c) Aktif olarak bu alanda en az 2 (iki) yıl süre ile çalışmış olma hükümlerinden en az bir tanesini sağlaması gerekmektedir.

(2) Sertifika yenileme işlemlerini bu standart hükümlerine göre yaptırmak isteyen sertifika sahipleri madde 16 hükümlerine tabi tutulur.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Standart yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 20 – (1) Bu Standart hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

Ekler

Ek-1 Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı Müfredatı

Teorik Eğitim Konuları, Öğrenim Hedefleri, Süreler

KONULAR	HEDEFLER Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Ders Saati)
Modül-1 Refleksolojiye Giriş		
1. Refleksoloji tanımı, tarihçesi ve önemi	<ul style="list-style-type: none"> Refleksolojinin tanımını yapar. Refleksolojinin tarihçesini kısaca anlatır. Refleksolojinin önemini tartışır.	1
2. Refleksolojinin etki mekanizmalarıyla ilgili teoriler a. Nöroanatomi b. Nörofizyoloji	<ul style="list-style-type: none"> Refleksoloji etki mekanizmalarıyla ilgili teorileri kısaca anlatır. Refleksoloji uygulamasıyla ilgili nöroanatomiye özetler. Refleksoloji uygulamasının etkin uygulanabilirliği açısından nörofizyolojiyi kısaca özetler.	4
Modül 1 Toplamı		5
Modül-2 Refleksoloji Uygulama Süreci		
1. Refleksolojide endikasyon ve kontrendikasyonlar	<ul style="list-style-type: none"> Refleksolojinin uygulanması ve uygulanmaması gereken durumları sayar.	1
2. Refleksoloji uygulama teknikleri	<ul style="list-style-type: none"> Refleksoloji uygulama tekniklerini anlatır.	2
3. Refleksolojinin terapötik etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Refleksolojinin hastalıkların tedavisinde destekleyici etkilerini anlatır.	1
4. Refleksoloji haritalarını yorumlama	<ul style="list-style-type: none"> Refleksoloji haritalarının içeriğini anlatır.	4
5. Vücut sistemlerinin yansıma noktaları	<ul style="list-style-type: none"> Refleksoloji noktalarının sistemlerle olan bağlantılarını özetler.	2
6. Sempatik ve parasempatik sistem regülasyonu ve hastalıklar üzerindeki etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Refleksolojik uygulamaların sempatik ve parasempatik sistem regülasyonu ve hastalıklar üzerindeki etkisini anlatır.	2
7. Refleksoloji uygulama alanları ve ilgili uygulama noktaları	<ul style="list-style-type: none"> Refleksoloji uygulama alanlarını anlatır. Her bir uygulama alanına yönelik uygulama noktalarını sayar.	2
8. Dünyada refleksoloji uygulamalarının yeri	<ul style="list-style-type: none"> Refleksolojiye uluslararası bakış ve yaklaşımları kısaca anlatır.	1
9. Refleksolojinin kanıta dayalı uygulama alanları	<ul style="list-style-type: none"> Refleksolojinin kanıta dayalı uygulama alanlarını açıklar.	4
Modül 2 Toplamı		19
TOPLAM TEORİK DERS SAATİ		24

Uygulama Eğitimi Konuları, Öğrenim Hedefleri, Süreler

KONULAR	HEDEFLER Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Ders Saati)
1. Refleksoloji şablonları	• Refleksolojide kullanılan ilgili alan ve noktaları gösterir.	3
2. Vücut sistemlerinin uygulama noktaları	• Vücut sistemlerinin uygulama noktalarını gösterir.	3
3. Refleksoloji uygulama teknikleri	• Refleksoloji uygulama tekniklerini doğru olarak uygular.	10
4. Refleksoloji sırasında gelişen fizyolojik, psikolojik değişiklikler	• Refleksoloji uygulama sırasında gelişen fizyolojik ve psikolojik değişiklikleri gözlemler ve gerekli önlemleri alır.	2
5. Refleksolojide sempatik ve parasempatik Sistemin hastalıklar üzerindeki etkisi çalışma bölgeleri	• Refleksolojide sempatik ve parasempatik sistemin hastalıklar üzerindeki etkileriyle ilgili uygulama alanlarını gösterir.	2
6. İmmün sistem ve refleksolojik yaklaşım	• İmmün sistem için doğru refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
7. Genel kas- iskelet sistemi ağrularına refleksolojik yaklaşım	• Genel kas- iskelet sistemi ağrularına refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
8. Nöro-psikiyatrik rahatsızlıklara refleksolojik yaklaşım	• Nöropsikiyatrik rahatsızlıklarda refleksoloji uygulama noktalarını gösterir.	2
9. Sindirim sistemi hastalıklarında refleksolojik yaklaşımı	• Sindirim sistemi hastalıklarında refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
10. Onkoloji ve refleksolojik yaklaşım	• Onkoloji vakalarında destekleyici amaçlı refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
11. Gebelik ve doğum sürecinde refleksoloji yaklaşımı	• Gebelik ve doğum sürecinde Refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
12. Pediatride refleksoloji yaklaşımı	• Pediatrik hastalıklarda refleksoloji yaklaşımını uygular	2
13. Refleksolojinin kanıta dayalı uygulama alanları	• Refleksolojinin kanıta dayalı uygulamalarını doğru olarak yapar.	8
TOPLAM UYGULAMALI DERS SAATİ		42

Ek-2 Eğitim Başvuru Dilekçesi (Bireysel Başvuru)

İLGİLİ MAKAMA

.....ili.....‘de
.....olarak görev yapmaktayım. Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Eğitim ve Sertifikasyon Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Refleksoloji Sertifikalı Eğitim
Programına ..... yılı ..... eğitim döneminde bireysel (ücretli) başvuru şeklinde katılmak istiyorum.
Başvuru değerlendirmesinde esas alınacak olan beyan etmiş olduğum bilgileri ve SEP Standardında yer
alan şartları taşıdığımı doğruluğunu kabul ediyorum...../...../.....

T.C. Kimlik No:
Adı Soyadı:
İmza:

.....Hastanesi Başhekimi
Adı Soyadı
İmza

Adres:
Tel:

Ek-3 Eğitim Başvuru Dilekçesi (Kamu Adına Görevlendirme)

İLGİLİ MAKAMA

.....ili.....'de.....
olarak görev yapmaktayım. Devlet hizmet yükümlülüğümü tamamlamış olarak görev yapmaktayım.

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eğitim ve Sertifikasyon Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programına kamu kapasitesini artırmak amacıyla ..... yılı ..... eğitim döneminde kurumum adına görevlendirme şeklinde katılmak istiyorum. Eğitim sonunda sertifikayı almaya hak kazanmam durumunda sertifikamın tescil tarihinden itibaren ilgili alanda 6 (altı) ay zorunlu hizmetimi yapacağımı taahhüt ediyorum.

Başvuru değerlendirmesinde esas alınacak olan beyan etmiş olduğum bilgileri ve SEP Standardında yer alan şartları taşıdığımın doğruluğunu kabul ediyorum. .../.../.....

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı:

İmza:

.....Hastanesi Başhekimi

Adı:

Soyadı:

İmza:

Adres:

Tel:

Ek- 4: Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programına Katılacak Tabipler İçin Kamu Kurumu Tarafından Doldurulacak Başvuru Formu

Kurum Adı			
GETAT Uygulama Merkezi	☐ Var	☐ Yok	☐ Açılacak
Kurum GETAT Uygulama Merkezinin Yıllık Hasta Sayısı			
Kurumda görev yapan Refleksoloji Uygulama Sertifikasına Sahip Tabip Sayısı			
Daha Önce Kurum Adına Görevlendirme İle Giden Tabip Sayısı			

Kurumu adına Refleksoloji Sertifikalı Eğitimine Katılması İstenen Tabibin;

Sıra No	Adı Soyadı	Kimlik No

Tarih
.....Hastanesi Başhekimi
Adı Soyadı
İmza

Ek-6 Refleksoloji Uygulamalı Eğitim Vaka Takip Formu

	<p style="text-align: center;">T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü</p> <p style="text-align: center;">Refleksoloji Uygulamalı Eğitim Vaka Takip Formu</p>
---	---

Eğitim Merkezinin Adı	:	
Katılımcının Adı Soyadı	:	
Katılımcının T.C. Kimlik No	:	
Program Sorumlusunun Adı-Soyadı	:	
Devam Çizelgesinin Ait Olduğu Yıl-Dönem	:	
Katılımcının Mesleki Ünvanı	:	

Uygulama Bilgileri

Uygulama Numarası	Uygulama Yapılan Kişinin Adı, Soyadı ve İletişim Bilgileri	Uygulama Yapılan Endikasyon	Uygulama İle İlgili Yorumlar
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Program Sorumlusu
Ad-Soyad-Kaşe ve İmza

Ek-7 Refleksoloji Uygulama Değerlendirme Formu

Tarih		
Katılımcının Adı Soyadı		
Katılımcının Uygulama Yaptığı Birim		
Değerlendirmeyi Yapan Program Sorumlusunun Adı Soyadı		
Sıra No	Değerlendirilen Uygulamalar	Değerlendirme Notu (*)
1	Refleksolojide kullanılan ilgili alan ve noktaları gösterme	
2	Vücut sistemlerinin uygulama noktalarını gösterme	
3	Refleksoloji uygulama tekniklerini doğru olarak uygulama	
4	Refleksoloji uygulama sırasında gelişen fizyolojik ve psikolojik değişiklikleri gözleme ve gerekli önlemleri alma	
5	Refleksolojide sempatik ve parasempatik sistemin hastalıklar üzerindeki etkileri ile ilgili uygulama alanlarını gösterme	
6	İmmün sistem için doğru refleksoloji yaklaşımını uygulama	
7	Genel kas-iskelet sistemi ağrılarında refleksoloji yaklaşımını uygulama	
8	Nöropisikiyatrik rahatsızlıklarda refleksoloji uygulama noktalarını gösterme	
9	Sindirim sistemi hastalıklarında refleksoloji yaklaşımını uygulama	
10	Onkoloji vakalarında destekleyici amaçlı refleksoloji yaklaşımını uygulama	
11	Gebelik ve doğum sürecinde refleksoloji yaklaşımını uygulama	
12	Pediyatrik vakalarda refleksoloji yaklaşımını uygulama	
13	Refleksolojinin kanıta dayalı uygulamalarını doğru olarak yapma	
Toplam Puan (Her Bir Uygulamaya Verilen Notun Toplamı)		
Ortalama Puan (Toplam Puan/Değerlendirilen Uygulama Sayısı)		
Yüz Üzerinden Ortalama Puan (Ortalama Puan X 25)		

Değerlendirme Sonucu

Teorik Sınav Puanı	Uygulama Değerlendirme Puanı	Teorik Sınav ve Uygulama Değerlendirme Puanları Ortalaması

*Değerlendirme Notu :

Oldukça Yeterli	: 4
Yeterli	: 3
Kısmen Yeterli	: 2
Yetersiz	: 1
Değerlendirilemedi	: 0

NOT: Uygulama Sınavları Refleksoloji Uygulama Eğitim Değerlendirme Formu (Ek-7) kullanılarak yapılır. Formda yer alan her bir konu; Oldukça Yeterli (4), Yeterli (3), Kısmen yeterli (2), Yetersiz (1), "Değerlendirilemedi" (0) derecelerinden biri ile değerlendirilir. Formda yer alan konuların her birinden alınan puanların toplamı bulunur. Bu toplam değerlendirilen konu sayısına bölünerek ortalama puan bulunur. Bu ortalama puan 25 (yirmi beş) sayısı ile çarpılarak 100 (yüz) puan üzerinden hesaplanır. 100 (yüz) puan üzerinden 70 (yetmiş) puan olan katılımcı uygulama sınavından başarılı sayılır.

Ek-8 Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Yetki Belgesi Örneği

Belge No :

Belge Tarihi :

T.C.
Sağlık Bakanlığı

Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Yetki Belgesi

..... Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama Merkezinin “*Refleksoloji*” alanında sertifikalı eğitim düzenleme yetkisi talebi, Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği’nin 6’ncı maddesi 4’üncü fıkrası (c) bendi hükümleri doğrultusunda Bakanlığımızca uygun görülmüştür.

Başvuru Yapan Sağlık Kuruluşu Bilgileri		
Sağlık Kuruluşunun Adı	:	
Adres	:	
Telefon No	:	
E-Posta	:	
İzin Verilen Alanlar	:	

Onaylayan		
Bakanlık Merkez Teşkilatı	:	T.C. Sağlık Bakanlığı
İlgili Birimin Adı	:	Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Onaylayanın Unvanı	:	Genel Müdür
Onaylayanın Adı Soyadı	:	
Onaylanma Tarihi ve Sayısı	:	
İmza- Mühür	:	